

Gäller från 2023-08-01

Riktlinjer för cesiumkontroll av renkött

Dessa riktlinjer från Sametinget ersätter den provtagningsplan som Livsmedelsverket tidigare beslutat om inför varje slaktsäsong. Sametinget utfärdar dessa riktlinjer med anledning av att ansvaret för att gränsvärdet för cesium-137 i renkött inte överstigs numera ligger på producenten (renägare, slaktföretag). Avsikten med riktlinjerna är att säkerställa att gränsvärdet inte överskrids.

Slakt av ren från annat land

För slakt renar som införts från andra länder rekommenderas generellt provtagning, förutom när det gäller slakt renar från Finland som inte behöver kontrolleras.

Observera när det gäller kostnader för provtagning och analys, framgår av 1 och 5 §§ förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylyolyckan, att Sametinget bara ersätter merkostnader och förluster på grund av radioaktivt nedfall i Sverige.

Slakt av svenska renar

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder av året redovisas nedan. Rekommendationen utgår från samebyarnas indelning och tar hänsyn till de traditionella förflyttningar som görs inom renskötseln.

Vid förflyttning av slakt renar från områden med rekommendation om kontroll till områden utan åtgärd, måste information från livsmedelskedjan innehålla kompletta uppgifter om renarnas ursprung så att adekvat provtagning kan utföras.

Särskild rutin för *svenska* renar som betat i Norge finns i rekommendationen nedan.

Geografiska punkter och gränslinjer

Vid tveksamhet om de geografiska punkter och gränslinjer som nämns i rekommendationen kontakta Sametinget.

Metodik för kontroll

Rekommenderad metodik för kontroll (via externmätning eller via provtagning och analys av köttprov) framgår av bilaga. Observera att vid kontroll via externmätning bör köttprov (30 stickprov) tas för att kontrollera tillförlitligheten på mätinstrumenten (se bilaga).

Stickprov inom byar/tidsperioder utan behov av kontroll

Stickprovstagning (från 30 slaktkroppar) rekommenderas för vissa områden/tider där kontroll inte behöver göras för att godkänna slaktkropparna. Stickproverna ska inte ligga till grund för godkännande eller kassation av slaktkroppar utan användas *enbart för att verifiera att cesiumhalterna i renarna följer prognoserna*.

Utökad kontroll vid misstanke om höga cesiumvärden

Om man vid provmätning av levande ren finner, eller det annars finns anledning att misstänka, att cesiumnivåerna i något område är märkbart högre än normalt rekommenderas utökning av kontrollen.

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder:

Ingen åtgärd gällande provtagning för Norrbottens samebyar.

Västerbottens län	
Rekommendation	
Fjällsamebyar	
Gran och Ran	Stickprov tas vid första slakten under perioden januari - april
Ubmeje 1) Väster om Inlandsbanan, samt norr om Umeälven öster om inlandsbanan 2) Öster om Inlandsbanan söder om Umeälven	Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december Kontroll: januari - april
Vapsten, Vilhelmina norra och Vilhelmina södra 1) Väster om Inlandsbanan 3) Öster om Inlandsbanan	Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december för respektive sameby Kontroll: januari - april
<i>Vid slakt av ren som betat i <u>Norge</u> eller gränsområdet rekommenderas kontroll under hela året.</i>	
Skogssameby	
Malå 1) Norr om Malån samt Kedträsk och Långträsk 2) Söder om Malån utom Kedträsk och Långträsk	Ingen åtgärd Stickprov tas vid första slakten i september, oktober - december samt januari - april

Jämtlands län	
	Rekommendation
<p>Voernese</p> <p>1) Storjola och Froskonbäcken</p> <p>2) Öster om Inlandsbanan</p>	<p>Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober – december.</p> <p>Kontroll hela året</p>
<p>Ohredahke och Raetievaerie</p> <p>1) Väster om inlandsbanan</p> <p>2) Öster om inlandsbanan</p>	<p>Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december</p> <p>Kontroll hela året</p>
<p>Jijnjevaerie och Jovnevaerie</p> <p>Väster om Inlandsbanan</p> <p>Öster om Inlandsbanan</p>	<p>Ingen åtgärd</p> <p>Stickprov tas vid första slakten i september, oktober - december samt januari - april</p>
<p>Övriga samebyar i Jämtlands län</p>	<p>Ingen åtgärd</p>